

Kurum	: Işık Üniversitesi
Başlık	: Işık Üniversitesi 2021 - 2022 Akademik Açılış Töreni Canlı Yayın / 04.10.21- Pazartesi
Konuşmacılar	: Cengiz ÇEVİK, Ulaş Güney YERLİ, Prof. Dr. Hasan Bülent KAHRAMAN, Mehmet Serdar SARIGÜL, Akın SÜEL, Prof. Dr. Çağlar KEYDER
Video Adresi	: https://youtu.be/nezqEKRTiUY
Yayın Tarihi	: 04.10.2021

Cengiz Çevik: Sayın Şile Belediye Başkanım, Sayın Şile Emniyet Müdürüm, Sayın Şile İlçe Jandarma Komutanım, Sayın Şile Gençlik ve Spor Müdürüm, Sayın Fevziye Mektepleri Vakfı Yönetim Kurulu Başkanım ve Değerli Yönetim Kurulu Üyeleri, Sayın Mütevelli Heyeti Başkanım ve Değerli Mütevelli Heyeti Üyeleri, Sayın Vektör Vekilim, Kıymetli Dekanlarım, Sayın Enstitü Müdürüm, Sayın Meslek Yüksekokulu Müdürüm, Kıymetli Hocalarım, Sayın Genel Sekreterim, Değerli İdari Çalışanlarımız, Sevgili Öğrencilerimiz, bugün bizleri canlı yayında takip eden Değerli Ailelerimiz ve Değerli Basın Mensupları, Fevziye Mektepleri Vakfımız 135. Işık Üniversitemizin 25. yılını kutlarken bilimle iç içe, sosyal yaşamda aktif, spora, sanata, çevreye ilgili ve duyarlı uluslararası düzeyde donanımlı soran, araştıran ve sorgulayan kendisine, ailesine, ülkesine ve dünyamıza ve hatta tüm insanlığa karşı sorumlu, bilinçli bireyler ve öncelikle iyi insan yetiştirmek için canla başla çalışmaya devam ediyoruz. Bugün de yöneticilerimiz, hocalarımız, çalışanlarımız, mezunlarımız ve öğrencilerimizle beraber 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı'nı yine büyük bir heyecanla karşılıyoruz. Bir buçuk yıldır pandemi sebebiyle fiziki olarak uzak düştüğümüz sizlerle yeniden bir arada olmanın mutluluğu içerisindeyiz. Işık Üniversitesi'ne ve 2021-2022 Akademik Yılı Açılış Törenimize hoş geldiniz. Efendim, Ben Cengiz Çevik. Yaklaşık on üç yıldır Fevziye Mektepleri Vakfı çatısı altında hem Işık Okullarımızda hem de Işık Üniversite'mizde hem hocalık hem de müzikal yönetmenliği yapıyorum. Bugün de tüm tören boyunca sunumu ben icra edeceğim. İnşallah, keyifli bir açılış töreni bizleri bekliyor olacak. Şimdi dilerseniz hep birlikte üniversitemizin tanıtım filmini izleyelim. Efendim, tanıtım filmimizin hazırlanmasında emeği geçen herkese bir kez daha teşekkür ediyoruz. Değerli Konuklar, Sizleri büyük önder Mustafa Kemal Atatürk, silah arkadaşları ve tüm şehitlerimizin manevi huzurlarında bir dakikalık saygı duruşuna ve hemen ardından hep birlikte İstiklal Marşımızı söylemeye davet ediyorum. Efendim, törenimiz için gönderilen çok sayıda kutlama mesajı da var. İzinizle bu mesajları sizlerle paylaşmak istiyorum. Öncelikli olarak, Gençlik ve Spor Bakanımızdan gelen bir mesajı paylaşmak istiyorum: "Değerli Işık Üniversitesi Ailesi, Pandemi tedbirleri nedeni ile yaklaşık bir buçuk yıl uzaktan eğitimle sürdürülen bir sürecin ardından hem yeni akademik yıla ulaşmanın hem de tekrardan örgün öğretime geçiyor olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Başarı çitasını her geçen gün arttıran, çalışmalarıyla hem bölgesinin hem de ülkemizin kalkınmasına büyük destek olan Işık Üniversitesi ailesinin her bir ferdi ülkemizi daha müreffeh bir geleceğe taşıma hedefine emin adımlarla yürürken Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak biz de tüm imkânlarımızla yol arkadaşlığımızı sürdüreceğiz. Öğrenci yurtlarımız, gençlik merkezlerimiz, genç ofislerimiz, gençlik

kamplarımız ve spor tesislerimiz haftanın yedi günü, yirmi dört saat öğrencilerimizin, akademik dünyamızın hizmetinde olmaya devam edecek. Bu düşüncelerle 2021-2022 Akademik Yılı'nın tüm öğrencilerimiz ile akademik ve idari personelimize hayırlar getirmesini diliyor, başarılarınızın daim olmasını temenni ediyorum.” Doktor Mehmet Muharrem Kasapoğlu, Gençlik ve Spor Bakanı Efendim, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Ekrem İmamoğlu'nun da bir tebrik mesajı var. “Sayın Mehmet Serdar Sarıgül Mütevelli Heyeti Başkanımız nezdinde tüm Işık Ailesi'ne, Nazik davetiniz için çok teşekkür ederim. Daha önceden belirlenmiş programlarım nedeniyle düzenlemiş olduğunuz 2021-2022 Akademik Yılı Açılış Töreninizde sizlerle birlikte olamayacağım için çok üzgünüm. Güzel çalışmalarınız için şükranlarımı sunuyor, bundan sonraki programlarınızda bir arada olabilmek ümidiyle sizler ve tüm davetlileri sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.” demiş Ekrem İmamoğlu, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Efendim, Ordu Üniversitesi Rektörümüzden, Uşak Üniversitesi Rektörümüzden yine aynı şekilde Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Rektörümüzden ve Yeditepe Üniversitesi Rektörümüzden de yine kutlama mesajlarımız var. Kendilerine bu kutlama mesajları için bir kez daha teşekkür edelim, kocaman alkışlarla. Değerli Konuklar, Açılış konuşmalarına geçmeden önce sizlere keyifli bir dinleti için Şeyma Ayaz Trio ile baş başa bırakıyorum yine kocaman alkışlarınızla. Efendim, bu güzel dinleti için Şeyma Ayaz Trio'ya bir kez daha teşekkür ediyoruz. Değerli Konuklar, Işık Üniversitesinin, en dinamik ve en enerjik unsurları hiç şüphesiz ki sevgili öğrencileri. Her yıl aramıza katılan yeni öğrencilerimizle, Işık Üniversitesi ailesi daha da büyüyor ve daha da güçleniyor. Öğrencilerimizin aktif temsili, Işık Üniversitesi'nin katılımcı yönetim anlayışına da ayrı bir güç katıyor. Bu gücün vücut bulduğu en önemli platform ise hiç kuşkusuz öğrenci konseyimiz. Şimdi konuşmalarını yapmak üzere Öğrenci Konseyi Başkanımız Sayın Ulaş Güney Yerli'yi kocaman alkışlarınızla kürsüye davet ediyorum.

Ulaş Güney Yerli : Sayın Şile Kaymakamım, Sayın Şile Belediye Başkanım, Sayın Şile Emniyet Müdürüm, Sayın Şile İlçe Jandarma Komutanım, Sayın Şile Gençlik ve Spor Müdürüm, Sayın Fevziye Mektepleri Vakfı Yönetim Kurulu Başkanım ve Değerli Yönetim Kurulu Üyeleri, Sayın Mütevelli Heyeti Başkanım ve Değerli Mütevelli Heyeti Üyelerim, Sayın Rektör Vekilim, Kıymetli Dekanlarım, Sayın Enstitü Müdürüm, Sayın Meslek Yüksekokulu Müdürüm, Kıymetli Hocalarım, Sayın Genel Sekreterim ve Değerli İdari Çalışanlarım, Işık Üniversitesi Öğrenci Konseyi ve tüm öğrenci arkadaşlarımız adına sizleri saygıyla selamlıyorum. 2021-2022 Akademik Yılı Açılış Törenimize hepimiz hoş geldiniz. Ülkemizi de etkileyen covid-19 virüsü sebebiyle yaklaşık bir buçuk yıldır ayrı kaldığımız kampüsümüze ve arkadaşlarımıza kavuşmanın büyük bir mutluluğunu duyuyoruz. Daha önce tanık olmadığımız bu süreçte, “En büyük önceliğimiz öğrencilerimizin sağlığı ve güvenliğidir.” diyerek ilk günden itibaren gereken tüm önlemleri alan üniversite yönetimimize, hocalarımıza ve idari çalışanlarımıza sizlerin huzurunda bir kez daha teşekkür etmek istiyorum. Değerli Arkadaşlarım, Üniversite yaşamımız kuşkusuz hayatımızın en önemli dönemlerinden biridir. Bu önemli dönemi, en verimli ve en eğlenceli şekilde geçirmek bizlerin elinde. Sürekli değişen ve gelişen dünyamızda, üniversite mezunlarından beklenen yetkinlikler, mesleki ve kişisel yetenekler değişiyor ve çeşitleniyor. Bu nedenle, içinde bulunduğumuz çağın ve geleceğin gerektirdiği bilgi, kültür ve yetenekle donanmak için her zamankinden çok çalışmak zorundayız. Çünkü bizler, ailelerimizin, ülkemizin, dünyanın ve insanlığın geleceğiyiz. Aklın ve bilimin ışığında yürüyen ulusal ve evrensel değerlere sahip merak eden, soran, sorgulayan bilgili, kültürlü demokrasiye ve hukuka inanan birer mezun olarak hayata atılmak en büyük hedefimiz olmalıdır. Ancak o zaman “Benim bütün umudum, gençliktedir.” diyen büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ün fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür gençleri arasında hak ettiğimiz yeri alabileceğimizi düşünüyorum. Şu an burada gördüğüm her arkadaşımın bu sorumluluğu, heyecanı ve iradeyi içinde taşıdığından hiç şüphem yok. Bu nedenle her biri uluslararası yetkinlikteki hocalarımızdan alacağımız her bilginin çok değerli olduğunu sizlere belirtmek isterim. Değerli Arkadaşlarım, Bugün

hayatımızda yepyeni bir dönem başlıyor. Bu dönem, beraberinde karşınıza birçok büyük fırsat getirecek. Üniversitemizin bizlere sunduğu olanaklardan sonuna kadar faydalanmayı ihmal etmeyin. Eğlenceli bir üniversite dönemi geçirebilmek için kulüplerimizin sizler için düzenlediği sosyal, kültürel ve sportif etkinlikleri kaçırmamanızı öneririm. Böylece aktif bir sosyal yaşam sizleri bekliyor olacak. Öğrenci Konseyi olarak yaşamınız boyunca (çok özür dilerim üniversite yaşamınız boyunca) her an soru ve sorunlarınızı yanı başınızda dinleyen bir arkadaşınız olarak orada olacağız. Bunu hep bilmenizi isterim. Tüm arkadaşlarımıza yeniden hoş geldin diyor; keyifli, eğlenceli ve başarılı bir üniversite dönemi diliyorum. Törenimize katılan tüm katılımcılara teşekkür ederim.

Cengiz Çevik: Öğrenci Konseyi Başkanımıza bir kez daha teşekkür ediyoruz. Işık Üniversitesi yeni akademik yıla yeni bir akademik yaklaşım, yeni bir modelle giriyor. Günümüzde üretilen en ileri düzeydeki bilimsel ve teknolojik bilgiyi interdisipliner bir eğitim anlayışıyla öğrencilere aktarmayı hedefleyen bu yeni yaklaşımın mimarlarından Rektör Vekilimiz Prof. Dr. Hasan Bülent Kahraman'ı konuşmalarını yapmak üzere kocaman alkışlarınızla kürsüye davet ediyorum.

Hasan Bülent Kahraman: Sayın Şile Kaymakamı, Sayın Şile Belediye Başkanı, Sayın Şile Emniyet Müdürü, Sayın Şile İlçe Jandarma Komutanı, Sayın Şile Gençlik ve Spor Müdürü, Fevziye Mektepleri Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Akın Süel, Işık Üniversitesi Vakıf Üyelerimiz, Işık Üniversitesi Mtevelli Heyeti Başkanı Sayın Serdar Sarıgül, Işık Üniversitesi Mtevelli Heyeti Başkan Vekili Necdet Şenkal, Sayın Dekanlarımız ve Müdürlerimiz, Işık Üniversitesi'nin bu yıl büyük yükleri omzuna almış çok değerli, özverili, coşkulu, başarılı hocaları, yöneticileri, Işık Üniversitesi'nde eğitim alarak bilimsel düşüncüyü, analitik yaklaşımı, çağdaşlık anlayışını, toplumsal sorumluluk duygusunu geliştirmiş ve mezuniyete doğru ilerleyen sevgili öğrencilerimiz, Işık Üniversitesi'nde eğitim alma kararını vererek bunu başarmış, aramıza bu yıl katılmış pırıl pırıl heyecanları gözlerinden okunan çok değerli ve sevgili yeni öğrencilerimiz, çocukları üniversitede eğitim alsın diye her türlü fedakârlığı yaşayan, hiçbir şeyi esirgemeyen gözbebeğimiz olan ailelerimiz, açılış konuşmasını kabul ederek bizi onurlandıran çok değerli hocamız Sayın Prof. Dr. Çağlar Keyder, Fevziye Mektepleri Vakfının 135, Işık Üniversitesi'nin 25. kuruluş yılında hepinizi sevgiler ve saygılarla selamlıyorum. Hoş geldiniz, iyi ki buradasınız, iyi ki bizimlesiniz. Kabul edelim ki bütün açılış ve mezuniyet törenleri çok heyecanlı saatlerdir. Öğrencileri karşılamak ve uğurlamak, yaşamını üniversiteye vermiş insanların yani bizlerin en mutlu olduğu anları arasındadır. Ama bugünkü heyecanımız diğerlerinden farklı. Bir buçuk yıldan belki biraz daha uzun bir süre sonunda kampüsümüzde ilk kez bir araya geliyoruz. Öğrencilerimiz, hocalarımız, yöneticilerimiz ve çalışanlarımızla birlikteyiz. Çok kısa bir süre öncesine kadar ve çok uzun bir süre bu kampüs ıssız, yalnız, karanlık ve umutsuzdu. O durum bize bildiğimiz iki gerçeği doğrulama olanağı verdi. Birincisi; dünyanın fiziksel olarak en güzel kampüsü de olsa bir üniversite ancak unsurlarıyla, insanlarıyla anlam kazanabiliyor ve gerçek güzelliğini buluyor. İkincisi; o dar ve zor zamanların doğuran büyük salgın hastalık ancak üniversitelerin, laboratuvarların kısacası bilimin çabasıyla aşılabılırdi. Bugün covid bitmedi, biz de önlemlerimizle üniversitedeyiz ama öncesine oranla insanlık çok daha iyi bir noktada duruyor ve bunu bilime borçluyuz. Bu iki olgu bize bugün içinde bulunduğumuz şu anın gerçeğini galiba her şeyden daha fazla anlatıyor. İşte heyecanımızın ana nedeni bu. Bilimsel olarak ta, fiziksel olarak ta doğrulanmış bir kampüste bulunuyoruz. Siz de, biz de hepimiz hoş geldik. Değerli Öğrencilerimiz ve Konuklarımız, Bu değerlendirmeme bağlı olarak üç nokta üstünde duracağım. Önce üniversitemizde büyük bir hızla devam eden gelişmeler ve dönüşümler hakkında kısa bir bilgi sunacağım. Şuradan başlayayım; yaşam ne kadar canlı ve değişkense ve her an ne kadar çok sorun doğuruyorsa da üniversitelerde o kadar canlı, değişime o kadar hızlı ayak uyduran, o kadar sorun çözme kapasitesine sahip olmalıdır. Hatta kendimi düzeltiyim. Üniversite değişime ayak uyduran yer değil; değişimin başladığı, değişimin kaynağı olmak zorundadır. Ancak o zaman binlerce yılda geliştirdiği anlamını doğrulayabilir. Biz de bu

görüşümüzün uzantısı olarak, covid nedeniyle evlerimize kapandığımız dönemde üniversitemizin yapısını büyük bir dönüşümden geçirdik. Öğrencilerimizle bugün yepyeni bir yapı içinde kucaklaşıyoruz. Müfredatımızı yeniledik ve ortak müfredat uygulamasına geçtik. Fakültelerimizi birleştirdik ve bütünleştirdik. Lisans sonrası eğitim enstitülerini birleştirdik, kampüsümüzü tümleştirdik. Akademik performans sistemini yeniden düzenliyoruz. Yönetmeliklere gittik, yeni merkezler kuruyoruz ve daha birçok konunun üstünde çağdaş bir üniversite olmanın zorunluluğuyla, sorumluluğuyla çalışıyoruz. Kapalı kaldığımız dönemde, çok başarılı bir uzaktan eğitim dönemi geçirdik. Böylece stratejik planımızda öngördüğümüz üç temel ilkeyi yani “çeviklik, uyum ve dayanıklılık” ilkelerimizi bilfiil uygulama ve sınama olanağını bulduk. Bu doğrultudaki çalışmalarımızı çağdaş eğitim sisteminin öngördüğü çoklu disiplin, modüler yapı ve tümleşik eğitim anlayışına dayandırdık. İlerletiyoruz ve hiç kuşkusuz çok daha ileri noktalara taşıyacağız. Değerli Öğrencilerimiz ve Konuklarımız, Değineceğim ikinci nokta; bilimle, üniversite dünyasıyla ve siz sevgili öğrencilerimizle ilgilidir. Hemen belirteyim; ülkemizin en iyi okullarından birinde öğretim görüyorsunuz, bizde bilgiye erişim, gelir dağılımı eşitliği, insan hakları, kimlik, hukukun üstünlüğü, demokrasi, fark ve tanıma politikaları, sıfır açlık, çevre kirliliği, küresel iklim krizi, yenilenebilir ve sürdürülebilir enerji, temiz su gibi konuları gündeme getiren daha özgürlükçü, daha eşitlikçi yaşanabilir ve insancıl bir dünya özleyen yepyeni bir kuşakla karşı karşıya olduğumuzu biliyoruz. Bu kuşağın aldığı eğitim 19. yüzyılda şekillenmiş 1960’lar da yenilenmiş bir eğitimden mutlaka farklı olmak zorundadır. Bugün STII (Science Technology Innovation and Investment) denen özünü yaratıcılık, girişimcilik, yenilikçilik, buluşçuluk ve yatırımcılığın meydana getirdiği bir ağın üniversite eğitim sistemine hâkim olması gerektiğinin bilincindeyiz. Öğrenci liderliğine açık bir eğitim sistemine doğru ilerliyoruz. Birleşmiş Milletler’in başını çektiği ASPIRE (action by students to promote innovation and reform through education) yani eğitimde yenilikçiliği ve dönüşümü geliştirmek için öğrenci inisiyatifi sürecini öne alacağız. Henüz bu konuda bildiğim kadarıyla Türkiye’de hiçbir üniversitede bir girişim başlatılmış değil. Bunun öncüsü olmak gibi bir hedefin içindeyiz. Teknoloji transfer ofisleri, kuluçka merkezleri, startup firmalar, melek yatırımcılık, yapay zekâ, robotikler, büyük veri süreçleri, kodlama, sayısal üretim, siber güvenlik bu dönemde öne alacağımız konular ve uygulamalar olacaktır. Bunları gitgide dönüşen takım çalışmasını proje ve uygulama temelli eğitim anlayışıyla gerçekleştireceğiz. Bununla birlikte beşeri ve toplumsal bilimlere ihmal eden bir üniversite anlayışı olamaz. Ezbere dayalı bir orta öğretim sistemini, yaratıcılık şevkini kıran bir toplumsal kültürü, sorgulamayı sürekli olarak erteleyen bir geleneği, itiraz etmeyi ve irdelemeyi ihmal hatta reddeden bir düşünce anlayışını değiştirmek zorundayız. Büyük Atatürk’ümüzün öngördüğü çağdaş uygarlık düzeyini aşmak hedefine ancak çoğulcu, yenilikçi ve özgürlükçü bir yönelimle erişebiliriz. Hemen belirteyim; çağdaş uygarlık düzeyini aşmak sadece bir ulusal hedef değildir eğer bir felsefi problem olarak ele alınırsa evrensel bir hedeftir. Çünkü çağdaş uygarlık düzeyi çağdaş teknolojidir. Onu üniversiteler sağlar. Bugünkü üniversite düzeyine de ancak bu yöntemle ulaşabiliriz. Bize bu olanağı büyük ölçüde toplumsal ve beşeri bilimler kazandıracaktır. Bu bağlamda mutlaka değinmem gereken bir nokta var; hocalarımız. Şu ana kadar hep değerli öğrencilerimiz dedim ve gençlerimize seslendim. Şimdi değerli hocalarım ve sevgili hocalarımıza seslenmek istiyorum. Değerli Hocalarım, Küresel rekabet dünyasında nitelikli insan gücü yaratmak ancak sizlerle mümkündür. Üniversitemizin, bu yöndeki dönüşümünü katılımınız ve desteğinizle gerçekleştirdik. Bu dar ve zor zamanlarda ne kadar içtenlikle, özveriyle çalıştığının bizzat tanığıyım. Uzaktan eğitimi, katkılarınızla başardık. Şunu söylemek zorundayım; belki eğitimin bilgi aktarım kısmı yani hocalık her zaman farklı teknolojilerle gerçekleştirilebilir ama akıl hocalığı daima sizin eşsiz varlığınızla hayat bulacaktır. Bu nedenle belirttiğimiz hedeflere ulaşmak sorumluluğu da sizin omuzlarınızdadır ve bundan sadece mutluluk duyduğunuzu içinizden birisi olarak biliyorum. Değerli Öğrenciler ve Katılımcılar, Burada, tüm hocalarımız için şiddetli bir alkış rica edebilir miyim? Nihayet son nokta ve yeniden değerli öğrencilerimiz, üniversiteye geldiniz, ➦

üniversitedesiniz. Bu durumun özel bir anlamı var. O anlam çerçevesinde bir noktaya değinmek istiyorum. Yeryüzünün en büyük dehalarından biri olan Einstein'a bir yakını gelerek çocuğunun daha zeki olması, daha iyi eğitim alması, daha yaratıcı olması için ne yapması gerektiğini sorar. Sormuş, bu bizzat Einstein'ın anlattığı bir anekdot. Ona verdiği cevap şudur (Princeton Üniversitesi'nde bu sürekli olarak anlatılan bir anekdotu). Einstein ona der ki; "Çocuğunuzun masal okumasını sağlayın." Einstein'dan muhtemelen daha "ciddi" bir cevap bekleyen muhatabı. Tırnak içinde ciddi cevap bekleyen muhatabı. Sorusunu yinelediğinde Einstein: "daha da zeki olmasını istiyorsanız daha çok masal okuyun." der. Çünkü masal, masallar insanın hayal gücünü, hayal kurma yeteneğini artırır. Değerli öğrencilerimiz, bilim ve yaratıcılık hayal kurmak ve düş görmekle mümkündür. Bunun başka hiçbir parametresi yoktur. İnsanın kafasında kendisine sorun edindiği bir düşünün olmasıyla ancak bilimsel ve teknolojik çalışma yapılabilir. Bu nedenle üniversite, her zaman vurguladığım gibi, hayal kurulan, aykırı şeyler düşünülen bir mekân olmak zorundadır. Lütfen düşüncenizi, yaratıcılığınızı, heyecanınızı üniversite kampüsünde özgür bırakın. Eğer sizden bir tek şey istiyorsam o da budur. Bu kampüsü en büyük özgürlük alanı olarak değerlendirip yaşayın. Bu kampüsteki günlerinizi daha sonra sonsuz bir mutlulukla anımsayacağınız kadar büyük bir sevinçle, verimle, üretkenlikle yaşayın. Hepiniz çok yaşayın, hepimize en büyük sevgilerle, saygılarla selamliyorum. Yeni ders yılı hepimize kutlu çok verimli ve çok başarılı olsun. Saygılar sunuyorum.

Cengiz Çevik: Sayın Rektör Vekilimize değerli paylaşımları için bir kez daha teşekkür ediyoruz. 25. yılını kutladığımız Işık Üniversitesi, yüksek öğretimdeki yerini daha da ileriye taşımak, eğitim kalitesini daha da yükseltmek ve günümüz dünyasının gerektirdiği uyum, çeviklik ve dayanıklılığı en üst düzeyde hayata geçirmek için bu yıl da yine büyük atılımlara ve yeniliklere imza attı. Tüm bu önemli yeniliklerin arkasında ise Mütevelli Heyetimiz bulunuyor. Konuşmalarını yapmak üzere sözü, Fevziye Mektepleri Vakfı Işık Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Sayın Mehmet Serdar Sarıgül'e bırakıyorum. Kocaman alkışlarınızla,

Mehmet Serdar Sarıgül: Efendim, Merhabalar Herkese, Sayın Şile Kaymakamım, Belediye Başkanım, Emniyet Müdürüm, Jandarmanın Komutanım, Gençlik ve Spor İlçe Müdürüm, Değerli Fevziye Mektepleri Vakfı Yönetim Kurulu Başkanım, Yönetim Kurulu Üyeleri, Onur Kurulu Üyeleri, Sayın Vakıf Temsilcilerimiz, Mütevelli Heyetimizin Başkan Vekilleri ve Üyeleri, Sayın Rektör Vekilim, Sayın Dekanlarım, Sayın Enstitü Müdürüm, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürüm, Meslek Yüksek Okulu Müdürüm, Değerli Hocalarım, Sayın Genel Sekreterim, İdari Çalışanlarımız, Çok Değerli Eski ve Yeni Öğrencilerimiz, Sevgili Velilerimiz, Kıymetli Basın Mensupları, hepimize hoş geldiniz diyorum, Bu gönülden selamlamayla birlikte yeni akademik yılın, bu akademik açılışın hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum. Ben birkaç noktaya (uzun uzun bir konuşma yapmak değil ama elbet daha detaylı konuşma imkânı bulacağız, sayın rektör vekilim birçok konuyu açıkladı) ama benim de değinmek istediğim birkaç nokta var. Onlardan bir tanesi de pandemi sürecinde ilk defa toplu halde bir araya geliyoruz. Bu çok önemli beraberinde kampüsümüzde, öğrencilerimizle, hocalarımızla birlikte şenlenmeye başladı. Bu aradığımız, beklediğimiz bir andı. Bunu gördüğümüz için gerçekten tüm Mütevelli Heyetimiz adına sizleri burada görmekten tekrar çok memnun olduğumuzu belirtmek istiyorum. Bildiğiniz gibi, bahsedildi konuşmalarda Fevziye Mektepleri Vakfımız, ulu önder Atatürk'ün prensiplerinde, izinde giden bir vakıftır. Işık Üniversitemiz de aynen öyle. Sevgili ulu önderimiz Atatürk'ün prensipleriyle, onun çizgisinde yürüyen bir üniversitedir. Bu yolda, biz de üniversite olarak birçok iş yapmaya çalışıyoruz. Rektör Vekilimiz Hasan Bülent Hocam bunları özetledi ama çok kısaca amaç ve hedef şu: güçlü fakülteler, güçlü lisansüstü eğitimi, güçlü meslek yüksekokulları, çok kuvvetli müfredat ve bununla birlikte gerçekten dünyaya ve ülkeye faydalı, iyi insanlar olarak çıkarken bilimle, kültürle, sanatla, sporla bütünleşik bir şekilde yaşamın bütün boyutlarını anlamış, kavramış insanlar olarak buradan öğrencilerimizin mezun olarak çıkması en büyük arzumuz. Mezunlarımızla gerçekten gurur duyuyoruz. Yeni öğrencilerimiz de elbet

buradan bir gün mezun ederken onlarla da tekrar gururu duyacağımızı şimdiden söylemek istiyorum. Yeni öğrencilerimize seslenmek istiyorum. Öğrenci Konseyi Başkanımız seslendi. Her türlü sorununuz için, her türlü adaptasyon, uyumunuz için bizimle iş birliği yapın dedi aynı şekilde katılımcı öğretim anlayışı içerisinde tüm hocalarımızla, tüm idari kadrolarla hepimiz birlikte asıl amacımız, odak noktamız olan öğrencilerimizin en iyi şekilde burada eğitim öğretimlerini tamamlamaları. Tekrarlıyorum sadece bilim değil; bilim çok önemli birinci sırada ama bilim, kültür, sanat ve sporla bütünleşik bir şekilde buradan mezun olmalarını sağlamak. Çağdaş dünyayla ve güncel bilim dünyasıyla eklemlene çabalarımız bu anlamda tabii ki devam ediyor olacak. Toplumsal sorumluluğun bilincinde olan bir üniversite olarak bu anlayışımız devam ediyor olacak. Kurum bilinç ve kültür oluşumu da en önemli noktalardan bir tanesi. Bu anlamda gerçekten, bugün de dolaştık kulüplerimizle birlikte buraya gelen yeni öğrencilerimize sesleniyorum. Mutlaka kulüp faaliyetlerinde bulunmanızı rica ediyorum. Hocalarımıza da, danışman hocalarımıza yeni, gelen öğrencilerimizle, eski öğrencilerimizle birleşik, bütünleşik bir yapı içerisinde bu etkinlikleri sürdürmenizi rica ediyorum. Önemli olan biz kampüsümüzü, bir yaşam merkezi haline getirmek istiyoruz. Bu yaşam, sizin yaşamınız. Biz de bu yaşama ne kadar katkı vermeye çalışırsak o kadar çok bundan mutluluk duyacağız tüm mütevelli heyeti olarak, tüm vakıf temsilcilerimizle birlikte. Bu anlamda, bu akademik yılın tekrar hepiniz için iyi geçmesini diliyorum, başarılar diliyorum, iyi çalışmalar, iyi günler diliyorum her şeyden evvel ve bugünkü ilk dersimizi verecek Sevgili Çağlar Keyder Hocamıza da ayaklarına sağlık diyorum. İyi ki geldiler, iyi ki varlar bugün aramızdalar. Bundan da büyük bir keyifle biz de bu ilk dersi en az sizin heyecanınızla dinleyeceğiz. Kendisi bizimde ODTÜ'den aynı zamanda hocamızdır. O hocamızı bugün bu kürsüde görmek, ondan bu dersi almak bizi bahtiyar edecektir. Bunu bir açıklıkla yeri gelmişken ifade etmek istiyorum. Hepinize saygılar sunuyorum, görüşmek üzere.

Cengiz Çevik: Sayın Mütevelli Heyeti Başkanımıza bir kez daha teşekkür ediyoruz. Değerli Konuklar, Işık Üniversitesi olarak ilhamımızı büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ten, gücümüzü ise 135 yıllık eğitim geleneğine sahip Türkiye'nin en köklü ve en saygın eğitim kurumlarından olan Fevziye Mektepleri Vakfı'ndan alıyoruz. Şimdi Fevziye Mektepleri Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Işık Lisesi 1972 mezunu Avukat Sayın Akın Süel'i konuşmalarını yapmak üzere kocaman alkışlarımızla sahneye davet ediyorum.

Akın Süel: Kıymetli Misafirler, Değerli Işıklılar, Türkiye'nin yarınları Sevgili Öğrencilerimiz, Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Öncelikle yeni dönem akademik açılış töreninde sizlerle bir arada olmaktan, heyecanınızı paylaşmaktan dolayı duyduğum mutluluğu ifade etmek isterim. Temeli 1885 yılına dayanan vakfımız; sizlerin de çok yakından bildiğiniz gibi kâr amacı gütmeyen, eğitimden arttırdığını tamamını eğitime yatan bir vakıf olarak sadece ve sadece çağdaş eğitimi esas alarak Ata'mızın açtığı yolda aralıksız ilerlemeye devam etmektedir. Güçlü bir eğitim kadrosu, modern bir yerleşke ve sürekli kaynak üretmek, sürdürülebilir bir yapı kurmakta her zaman önceliğimiz olan kaçınılma bir gerçektir. Fevziye Mektepleri Vakfı olarak devamlılık arz eden eğitim sürecimizde anaokulundan üniversite bitimine kadar altı yerleşkede kesintisiz çağdaş eğitim fırsatı sunmaktan büyük bir onur duyuyoruz. Yeni akademik yıla sağlam bir şekilde başlayan Işık Üniversite'mizin arkasında 136 yıllık köklü geçmişi ile vakfımızın eğitim, öğretim birikimi, vizyonu, misyonu, imkânları ve binlerce mezunu ile Işık ailesi vardır. Bu avantajın, üniversitemizi her zaman ayırıştıracağına öğrencilerimizin çok iyi yetişerek mezun olacaklarına ailelerine ve ülkemize katkı veren bireyler olarak hayata atılacaklarına eminim. 25. hatta 26. eğitim yılına giren Işık Üniversitesi camiasına başarılarla sağlık dolu bir yıl diliyorum. Bu vesileyle üniversitemizin kuruluşunda ve kuruluşundan itibaren yönetiminde emeği geçmiş ve halen görevde olan tüm başkan ve mütevelli heyeti üyelerimize, başta rektörlerimiz olmak üzere akademik ve idari kadrolarımıza tüm

çalışanlarımıza, öğrencilerimize, velilerimize, mezunlarımıza emek ve katkıları için teşekkür ediyor daha nice başarılarla dolu yıllar diliyorum. Işıklı saygı ve sevgilerimi sunuyorum, teşekkür ederim.

Cengiz Çevik: Sayın Vakıf Başkanımıza, bir kez daha teşekkürlerimizi sunuyoruz. Değerli Konuklar, Öğrencilik hayatımızın belki de en önemli anlarından biridir “İlk Dersler”. Bir okula başladığımızın ilk günü, o ilk dersi, o ilk hocayı hayatımız boyunca her zaman hatırlarız. 2021-2022 Eğitim Öğretim yılımızın ilk dersini vermek üzere saygın bir bilim insanı Prof. Dr. Sayın Çağlar Keyder aramızda bulunuyor. Kendilerini takdim etmek üzere Rektör Vekilimiz Prof. Dr. Hasan Bülent Kahraman’ı alkışlarınızla sahneye davet ediyorum.

Hasan Bülent Kahraman: Efendim, teşekkürler burada benim alkışlanmamı ön gerektiren bir şey yok, alkışlar tabii ki Çağlar Keyder Hocamız için olacak. Değerli Öğrencilerimiz, Değerli Konuklarımız, Akademik hayatta bazı hocalar vardır. Bunlar, sizin doğrudan hocanız olmamıştır ama yapıtları, yazıları, düşünceleri, geliştirdiği yöntemler, ortaya koyduğu modeller ile sizi o kadar etkilemiştir ki onları asıl hocalarınız sayarsınız. Çağlar Keyder Hocam, benim işte o hocalarımdan biridir. Bunu başta belirteyim. Kendisiyle benim öğretim hayatımda birbirimiz yakalayamadık. Ben Orta Doğu Teknik Üniversitesi İktisat Bölümü’ne lisansüstü eğitim için girdiğimde, o henüz oradan ayrılmıştı. Ama o yıllarımızda da en yakından izlediğimiz hocalardan biriydi. O dönem daha çok iktisat tarihi, az gelişmişlik, emperyalizm kuramları üstünde çalışırdı ve her yazısını olanakların hayli dar olduğu o yıllarda bize bir vaha gibi gelen ODTÜ kitaplığında elden ele geçirerek okurduk. Bir arkadaşımın, onun bir makalesini başka türlü temin edemediğini fark edip el yazısıyla çoğalttığını bugün gibi hatırlıyorum. Çağlar Hocam, o tarihte de iktisat çalışırdı ama gene sosyolojiyi göz önünde tutan bir iktisatçılık yapardı. Zamanla sosyolojiye daha fazla eğildi. Türkiye’de küreselleşme, kentleşme, tarım toplumunun dönüşümü, ekonomik model değişiklikleri gibi konuların toplumsal boyutları hakkında gerçekten çığır açan yorumlar geliştirdi. Tüm dünyada tanınan bir hoca olduğunu belirtmeme ayrıca gerek yok. Bizim kuşağın yine efsanevi isimleri olan Wallerstein, Arrighi gibi hocalarla çeşitli araştırmalarda ve etkinlikler içinde yer aldı. Çağlar Hocanın üstünde daha çok konuşabileceğim özelliklerinden beni en çok etkileyen bir niteliğine değineyim. Kuşkusuz uluslararası bir isimden ve araştırmacıdan söz ediyoruz. Daima uluslararası yayınlar gerçekleştirdi. Sosyal bilimler gibi yayın yapmanın çok daha zor olduğu bir alanda büyük bir birikim ortaya koydu fakat Keyder Hoca Türkiye’yi bu uzun akademik yaşamında asla bırakmadı. Tersine tarihsel, iktisadi ve sosyal perspektifler içinde ona daima baktı ve kendi dilinde Türkçede çok önemli kitaplar yayınladı. Bunu bir akademisyenin toplumsal bilinci bağlamında çok önemli bir özellik olarak dikkatlerinize sunmak istiyorum. Bunları söylerken, şimdi konuşurken aklıma geldi Çağlar Hocanın düşüncesine ve yapıtlarına daha geniş bir sempozyumla bakmanın zamanı gelmiş. Hocam bunu yapacağız, burada sözünü vermiş olayım. 5 Temmuz 1947’de İstanbul’da doğdu. Tabii, müthiş bir eğitim aldı. Lisans derecesini Yale Üniversitesi’nde Ekonomi alanında, doktorasını Berkeley’de yaptı 1977’de tamamladı. Berkeley’de öğretim asistanı olduktan sonra uzun bir süre giderek-gelerekte olsa ODTÜ’de Ekonomi Bölümü’nde çalıştı. Uzun yıllar Binghamton Üniversitesi’nde görev yaptı. Bu üniversitede lisans sonrası bölümünün yöneticiliğini üstlendi. Boğaziçi Üniversitesi’nde uzun süre Sosyoloji Departmanı’nda ve Atatürk Enstitüsü’nde bulundu. Çeşitli zamanlarda Washington Üniversitesi Jackson Uluslararası İlişkiler Okulu’nda, Oxford Üniversitesi St. Antony’s College’nde, Chicago Üniversitesi’nde yine Berkeley kampüsünde öğretim üyesi olarak dersler verdi. Paris Sosyal Bilimler İleri Çalışmalar Okulu’nda araştırmacı olarak yer aldı. Boğaziçi Üniversite’nde Sosyal Politikalar Bölümü’nün kurucusu. Şimdi Koç Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü’nde görev yapıyor. Çok sayıda ödülü var: Mustafa Parlar Sosyal Bilimler Üstün Hizmet Ödülü, Türkiye Bilimler Akademisi Seçilmiş Üyeliği, Boğaziçi Üniversitesi Üstün Araştırma Ödülü bunlar arasında sayılabilir. Projelerini UNDP, Fort Vakfı, Friedrich-Ebert Vakfı, TESEV, TÜBİTAK destekledi. Şimdi gelelim işin zor yanına Hocanın yayınlarına, muhteşem kitaplar. Ben

bazılarını sayayım. Emperyalizm Azgelişmişlik ve Türkiye, Economic Growth in Britain and France, The Definition of a Peripheral Economy: Turkey 1923-1929, Türkiye’de Devlet ve Sınıflar (ki ilk baskısı İngilizce olarak yayınlanmıştı bana göre hala aşılamayan temel başvuru kitaplarından biridir son döneminde) Memalik-i Osmaniye'den Avrupa Birliği'ne, Sosyal Politika Yazıları, Bildiğimiz Tarımın Sonu, İstanbul, Küresel ile Yerel Arasında ve daha birçok yayını var. Şimdi, buraya çıkmadan önce kulağıma eğilip “Aman tanıtımı kısa tut!” dediğini belirteyim Çağlar Hocanın. Bu tanıtımı, ben de elimden geldiği kadar kısa tutmuş olarak yaptım. Uzun tanıtımı tekrar edeyim o sempozyuma bırakıyoruz. Şimdi Çağlar Keyder Hocayı kabul ederek, bizleri onurlandırdığı “Endişe Çağı, Neoliberalizm, İklim Değişikliği ve Pandemi” başlıklı hocanın elini güncel olayların ne kadar içinde, üstünde tuttuğunu gösteren ve bize mutlaka derin bir bakış açısı getirecek konuşmasını yapmak üzere teşekkürlerle ve alkışlarla kürsüye davet ediyorum. Hocam, buyurun.

Çağlar Keyder: Efendim, bu kadar sitayişkâr bir presentasyondan sonra bilmiyorum tabii neler söyleyebilirim herkesi memnun edecek. Önce tabii Sevgili Öğrencilerle başlamak istiyorum. Değerli Meslektaşlar, Değerli Konuklar, Bu madem bir ders, ben de öğrencilere yönelik olarak hazırladım aslında. Şunu söyleyeyim başlık çok böyle, her şeyi içeren bir şey gördüğümüz gibi neoliberalizm var içinde, pandemi var, iklim değişikliği var. Bunun nedeni şu; Neoliberalizm aslında çok güzel bir etiket. Çünkü dünya tarihinde böyle belli dönemler var ve onları bir şekilde böyle isimlendirmek iyi bir format veriyor. Yani dünya tarihini formatlamış gibi düşünüyorsunuz kendinizi ve bu formatlamada “neoliberalizm” lafını çok duyacak öğrenciler eminim burada dört yıl boyunca veyahut da halen duymaktalar. Bu laf aslında bayağı tanımlayıcı, bayağı zihin açıcı iyi bir perspektif bence. Şöyle neoliberalizm çağı diyelim bu dönem dönemlendirme içinde olan olay aşağı yukarı kırk yıllık bir olay. Yani 1980 ile 2020 arasında diyelim. Çünkü şu sıralarda epey sendeliyor ve muhtemelen de bitmek üzere. Şimdi bu bitmek üzere olduğunu biraz sonra anlatmaya çalışacağım fakat nasıl başladığı üzerinde biraz duralım. Şöyle; bu kavram, eski bir kavram. 1. Dünya Savaşı sonrası ortaya çıkmış bir kavram ve entelektüel olarak çok ısrarlı bir grup düşünürün aslında ortaya attıkları bir kavram. Çünkü 20. yüzyılın başında, 1. Dünya Savaşı sonrası dediğim gibi aslında 19. yüzyılın ortalarında çok popüler olmuş bir kavramı alıp onu yeniden anlatmaya çalışıyorlar, yeniden daha doğrusu pratiğe döndürmeye çalışıyorlar. O eski kavramda “liberalizm” tabii ki. 19. yüzyılın ortasındaki liberalizm şu demek: “Bırakalım, herkes kendi çıkarları uğruna çalışsın, devlet bu işe pek karışmasın, ülkelerde aynı şekilde kendi çıkarları neyse onu yapsınlar, onu yerine getirmeye çalışsınlar.” fakat maalesef bu düşünüşe göre, 1. Dünya Savaşı sonrası düşünceye göre şu anda bir takım yeni devletler çıkıyor ortaya. Eski imparatorluklar çözülüyor onların yerine ufak ufak biliyorsunuz işte en önemlisi bunların Avusturya-Macaristan İmparatorluğu. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu çökünce ortaya yirmi tane falan yeni devlet çıkıyor keza Osmanlı İmparatorluğu. Osmanlı İmparatorluğu bittiği zaman. Peki, niye bu imparatorlukların ortadan kalkması hoşumuza gitmiyor? Çünkü bu imparatorluklar zayıf devletlerdi. Zayıf devlet olarak kendi parçalarını serbest bırakıyorlardı. Yani diyelim ki Avusturya-Macaristan, Macaristan’ı, Çekya’yı bilmem Slovenya’yı birçok yeri kendi başlarına istediklerini yapsınlar diye serbest bırakıyordu. Dolayısıyla devletin böyle müdahaleci bir tutumu yoktu. Devletin yapmak istediği şeyler o düzeyde değildi. Onlar sadece hukuk getiriyorlardı, belki bir polisiye tedbirler getiriyorlardı o kadar. Oysa bizim istediğimiz bu düşünceye göre ekonomiyi tamamen rahat bırakmak. Ekonomiyi aynı liberallerin düşündüğü şekilde bırakmak ve bu ekonomi konusunda herhangi bir müdahale de bulunmamak. Devleti bir şekilde ekonominin dışında tutmak, bütün mesele o olarak düşünüyorlar. Şimdi, bunu yapmak için tabii bir takım, birtakım girişimlerde bulunuyorlar. Biliyorsunuz 1. Dünya Savaşı’ndan sonra Cemiyet-i Akvam ortaya çıkıyor (League of Nations denilen şey). Bu League of Nations vasıtasıyla bir şeyler yapmaya çalışıyorlar fakat bir bakıyorlar ki Cemiyet-i Akvam’da eski koloni olan, eski sömürge olan birtakım ülkeler söz sahibi olmaya çalışıyor ve bu bir yandan ırkçılık, bir yandan

normal oryantalist bir yaklaşım. Bununla beraber reddediliyor büyük devletler tarafından. Dolayısıyla Cemiyet-i Akvam'ın ortaya çıkarmaya çalıştığı çok daha küresel bir yönetim tarzı başından reddedilmiş oluyor. Dolayısıyla neoliberaler, neoliberal entellektüeller biraz kendi projelerini yerine getirmek açısından çok başarılı olmadıklarını fark ediyorlar fakat hiçbir zamanda vazgeçmiyorlar olaydan. Yani 1920'lerde başlayan bu olay çeşitli şekillerde, çeşitli böyle hafif komplocu, hafif conspiratoryel diyebileceğimiz şekillerde devam ediyor. Bir sürü yerden para buluyorlar. O buldukları parayla konferanslar düzenliyorlar, dernekler kuruyorlar, birçok insanı kendi oldukları yerlere getirip oralarda onları eğitiyorlar vesaire. Belki, muhakkak hatırlayacaksınız İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher mesela bu derneklerden birinde epey bir kurs görüyor, epey bir vakit geçiriyor ve ondan sonra orada öğrendiklerini 1979'da başbakan olduktan sonra İngiltere'nin tüm oryantasyonunu, İngiltere'nin tüm siyasetini, tüm politikasını değiştirerek somutlaştırıyor. Şimdi bu entelektüel şey program diyelim devam ediyor tabii çeşitli şekillerde kongreler vesaire. Fakat 1. Dünya Savaşı'nda sonra kapitalizm toparlanamıyor. Belki 1920'leri çalışmış olanlarınız vardır, biraz önce aslında benim tezim 1920'ler üzerineydi. 1920'lerde aslında çok karmaşık bir durum var. Çünkü bazı devletler altın standardını takip ediyorlar, diğerleri ondan vazgeçiyorlar, gümrük koyuyorlar, gümrük koyamıyorlar böyle bir karmaşıklık içinde fakat yani bu 1920'lerin kargaşası 1929-30 buhranıyla, yani 1929'dan sonraki ortaya çıkan büyük işsizlikle tabii noktalanmış oluyor. Çünkü o büyük işsizlik aslında devletlerin muhakkak bir şekilde müdahale etmesini gerektiren bir şey. Bu çeşitli şekillerde oluyor; Amerikan örneğini muhakkak biliyorsunuzdur. Bu Roosevelt'in getirdiği "New Deal" denilen olay yani, yeni bir kontrat ortaya çıkarma meselesi. Bu Amerika'da olan en liberal olması gereken veyahut en liberal olması gerektiğini düşündüğümüz ülke. İngiltere'de çok benzer şeyler oluyor, Fransa'da çok benzer şeyler oluyor. Sosyalistler bir ara iktidar oluyorlar ve tabii en bilinen şeyler İtalya'da ve Almanya'da olan faşizm olayı, pratikleri. Faşizm, tabii aslında çeşitli yönleri olan bir şey karmaşık bir şey fakat aynı zamanda da işsizliğe karşı çok önemli bir önlem getiren bir şey. Yani Almanya'da ve İtalya'da işsizlik aşağı yukarı bitiyor 1930'ların ortasına doğru, sonuna doğru. Yani demek istediğim, devletin artık ekonominin dışında kalma ihtimali kalmamış bir durum bu krize cevap verirken. Dolayısıyla bu neoliberalizm aslında neoliberal düşünce tarzı biraz geriye çekilmiş oluyor, çünkü bakıyorlar ki devlet bütün işleri yapıyor artık pek fazla söylenecek şey yok. Şimdi ilginç olan tabii, 1945 sonrasında 2. Dünya Savaşı başlıyor Naziler yeniliyor, Faşizm bitiyor ve yeni bir demokrasi dalgası ortaya çıkıyor. Fakat bu demokrasi dalgasının ne kadar böyle hassas bir dengede durduğunun herkes farkında. Yani bu demokrasi çerçevesinde bir liberalizm kendi başına pek başarılı olmayabilir. Bunu herkes biliyor dolayısıyla da devleti bir şekilde işin içerisine sokmak diye bir proje var. Yani Amerikan hegemonyası diye adlandırdığımız olay 1945 sonrası Amerikan hegemonyası, bir şekilde devleti işin içinde tutup liberalizmi, bu şekilde daha törpülenmiş bir liberalizm olarak görmek istiyor. O yüzden de biliyorsunuz Türkiye'de bir kalkınmacılık olayı başlıyor 1945 sonrasında ve 1945 sonrasındaki kalkınmacılık olayı büyük çapta Türkiye'de (ama başka ülkelerde de çok benzer şeyler var!) Amerika tarafından fonlanan bir olay. Yani Amerika buraya para gönderiyor, Amerika diyor ki; siz şunları satın, bunları alın, ondan sonra şu makineleri alın bunlarla yol yapın, tarıma şunu getirin o zaman bu işlerle uğraşan çeşitli ajansları var Amerika'nın onları bir şekilde bu olaya dahil ediyor ve işte tarımda şunu yapmanız gerekir, bunu yapmanız gerekir vesaire gibi. Yani devlet müdahalesini normalleştiren bir başkaları tarafından yerleşik bir liberalizmden söz etmek mümkün. Yani yerleştirilmiş embedded şimdi bunu şey içinde kullanıyorlar biliyorsunuz; basın mensupları ordunun içinde embedded olup gidip Amerika'nın yaktığı, yıktığı yerlerin fotoğrafını çekiyorlar. Her neyse bu "embedded liberalizm" lafı önemli bir laf aslında çünkü doğrudan doğruya bir liberalizmden söz etmiyoruz çok daha farklı bir şekilde devletinde müdahil olduğu bir liberalizmden söz ediyoruz. 45 sonrası bu olay aslında çok başarılı oluyor. Çok başarılı oluyor 1945-75 dönemi, bu otuz yıllık dönem, aslında hakikaten kapitalizmin tarihi içinde gördüğü en başarılı dönem. Sürekli

bir büyüme var, çok iyi bir gelir dağılımı performansı söz konusu, işgücü işgücünü ekonomiye dahil etme olayı özellikle kadınlar açısından çok önemli. Avrupa'nın güneyine baktığımız takdirde, savaş çok görmemiş olan yerlerde, kadınların işgücüne dahil olma sürati, korkunç yani %15-20'lerden birdenbire %50'lere çıkıyor ki; biz Türkiye'de hâlâ biliyorsunuz %30'lardayız. Şimdi bu çok başarılı bir dönem, hem büyüme açısından hem işgücünün dağılımı açısından hem de gelir dağılımı açısından ve bilimüm başka türlü bizim şuanda şimdi ilgilendiğimiz noktalar, yani bugün ilgilendiğimiz noktalar. Mesela bütün kamu öğretim yerlerini bedava yapmak, çok insana üniversite okutmak, çok insanın liseleri bitirmesini sağlamak vesaire gibi. Aynı zamanda da tabii farklı bir olay var ki; bu aslında sermaye sınıfının dikkatini daha fazla çekiyor tabii: bu gelir dağılımının düzelmesi olayı işçileri gözetmekle oluyor. Yani işçilere mesela sendika hakkının her yerde verilmesini istiyor, tabii bu sendikalar sarı sendika diyeceğimiz şeyler olabilir ama sendikal haklar her yerde verilsin istiyor. Yani işçiler eğer böyle fazla sermayedarların çok fazla gocunacakları bir şey yapmadıkları takdirde ücretlerini yükseltebilsinler, kontrat yapabilsinler, kendi sürekliliklerini sağlayabilsinler gibi bir yaklaşım var. Sendikalara izin veriyor, ondan sonra efendim sosyal adalet konusunda bir sürü yeni birtakım şeyler yapıyor gene daha sonra "welfare state" denilen olay, sosyal adalet diyebileceğimiz şeyler. Bunların hepsi bu dönemde işin içine giriyor ve dediğim gibi bu kapitalizmin en başarılı olduğu bir dönem bu otuz yıl. Şimdi bu otuz yıl tabii 70'lerde yavaş yavaş bir kriz durumu ortaya çıkmaya başlıyor. Bunun nedeni de sermayeder sınıfın artık bu olaydan çok hoşnut olmaması. Yani bakıyorlar bizim kârlarımız istediğimiz kadar büyümüyor, ayrıca da artık işçileri de pek disiplin altında tutamıyoruz çünkü işçiler şımarıdı bir anlamda çok şey istiyorlar bizden, ücretler çok yüksek. Şöyle bir örnek vereyim mesela; o dönemde 1970'lerde Amerika'da saati 25\$'a çalışan otomobil işçileri örneğin ki aynı işçiler neoliberalizmden sonra, önce atılıyorlar işten daha ucuz yerlere gidiyorlar fabrikalar, geri geldiklerinde aynı işi 15\$'a yapmak mecburiyetinde kalıyorlar. Yani o kadar böyle büyük bir fark var arada ve o farkı patronların tabii düşüncesinde bu devletin yaptığı bir şey dolayısıyla devleti bir şekilde disipline almak gerekiyor. Yani devleti takdir etmek gerekiyor ki bu olaylardan vazgeçsin şeklinde ve de bu neoliberalerler o zaman tekrar gündeme geliyorlar. Thatcher'dan bahsettim. Thatcher'in yaptığı aynı şeyleri, Reagan yapıyor mesela, 1980'de geliyor. Biliyorsunuz 1980 12 Eylül olayı Türkiye'de oldu 12 Eylül'den sonra Özal geldi hemen değil ama o sırada zaten oradaydı ve Özal'da tamamen neoliberal düşünceyi benimsemiş ve de bütün sempatikliğine rağmen aslında bütün bu cezayı önlemleri de gayet onaylayan bir tutumdaydı. Dolayısıyla neoliberalizm hiç olmazsa pratik olarak 1980'den sonra gerçekten işçileri terbiye etmek açısından, devletin bu sosyal adaletle ilişkili bir takım politikalarını geri döndürmek açısından, vergileri azaltmak açısından ve özellikle de düzenlemeleri mesela tüketici haklarını korumak veyahut da mesela Türkiye'de bir ara çok gündemde olan kirli atıklar, havayı kirletmek vesaire gibi olaylarda devletin çok müdahil bir tutumu vardı. Onları geriye döndürmek açısından çok önemli oluyor. Yani neoliberalizm aslında başarılı o konuda. 1980 sonrası gerçekten iktidara geliyor. Fakat şunu söylemek lazım neoliberalizm aslında bu tür politika olayı değil aynı zamanda bir felsefe. Dünyayı nasıl anlamalıyız, hayatı nasıl yaşamalıyız şeklinde ve burada bu konu üzerine çok yazanlar oldu. Esas olarak şunu söylemek mümkün neoliberalizmin söylediği "İnsanlar aslında homo economicustur." Yani herkes kendi çıkarları için çalışır. Hasan Bülent'in tekrarladığı bu ulvi ilkeler aslında gerekmez. Bunlar belki olur, belki olmaz ama bunlar ön plana alınamaz, bunları hiçbir zaman hedef olarak alamayız şeklinde bir yaklaşım. Dolayısıyla bu yeni felsefe, yani insanların birey olarak yaptıklarının ve bu birey olarak yaptıkları şeylerin ortaya çıkardığı sonuçlar haricinde hiçbir şeye inanmamaları gerekir. Yani ne bileyim mesela Fevziye Mektepleri Vakfı'nın ilkelerinden bir tanesi olan "Rasyonalite ve bu rasyonalitenin bir şekilde bizi istediğimiz yere götürmesi 'Işık' lafı buradan çıkıyor." tabii ki böyle bir olay olmamalı. Böyle bir olay olmamalı çünkü rasyonalite zaten çok subjektif bir kavramdır, hiç yani bilimde de rasyonalite yoktur diye düşünüyorlar ve çünkü her şey rastlantısal olabilir, her şey aslında kolaylıkla münakaşa edilmesi gereken şeylerdir. Bir yani

başkasının hatta devletin koyduğu bir hedefler mümkün değildir, olmamalıdır. Sadece insanların kendi bireyleri ile yaptıkları şeyler söz konusudur. Şimdi tabii burada, insanlara yani bireylere çok büyük bir ağırlık atfediliyor. Şöyle ki; bireyler aslında tamamen kendilerini iyileştirmek açısından mesela bu üniversiteye niye gider insanlar? Çünkü kendi sermayelerini büyütme için giderler. Yani bir şey öğrenmek yahut da bir dostluk yahut da bir adalet ilkesi öğrenmek için herhangi bir ulvi nedenle ilişkili olarak değil sadece kendi CV'lerini bir şekilde linked in'e gönderirken orada daha çok para alabilecek bir mesleğe girebilmeleri açısından. Yani tamamen homo economicus dediğimiz bu biliyorsunuz. Yani bir şekilde her şeyin başında olan olay, kendilerinin getirilerini yükseltmeye çalışmaları gibi. Şimdi bu olay tahmin ederseniz devletin birçok yetkisini elinden almak, vergiyi indirmek, sosyal adaletten vazgeçirmek, sendikalardan vazgeçirmek vesaire. Sonunda çok önemli bir şey yaratmaya başlıyor, uçurum yaratmaya başlıyor. Yani bu işi iyi yapanlarla yapamayanlar arasında. Bu işi yapmak tabii ki iyi üniversitelere gitmekten de geçiyor, dört yıllık bir diploma almaktan da geçiyor ve diğer tarafta da hiç bu işi yapamayanlar var. Yani bu olay toplum imajını, toplum tahayyülünü bir anda geride bırakıyor. Toplum yoktur; fertler vardır. Zaten biliyorsunuz; Margaret Thatcher'in çok şey bir lafıdır, çok bildiğimiz bir lafıdır: "Toplum diye bir şey yoktur sadece bireyler ve aileler vardır." diyor kendisi. Şimdi bu hakikatten böyle bir şiar var, bu neoliberal pratikte ve düşüncede. Bu şiar çok önem kazanıyor. Fakat bu tabii şöyle bir şey yani devlet, devletin yapabildikleri şeyler sadece devletin sermayedar sınıfa çok daha yakın olduğu dolayısıyla yapamadığı şeyler değil aynı zamanda da felsefi olarak reddedilmeye başlıyor. Yani devlet bu işleri yapamaz çünkü yaptığı şeyler hep tersine döner. Hiçbir zaman bilemez hedefinin ne olduğunu ve bu hedefin nasıl ortaya çıkacağını diye ve sonra tabii devletten soğuma durumu başlıyor. Yani aslında şunu düşünmek lazım, şimdi sermaye sınıfı var, sermayenin elinde çok büyük güç var, çok büyük iktidar var. İstedığı yere fabrika açar, istediği insanı alır, istediği insanı atar vesaire vesaire. Ve karşısında farklı bir perspektifi olabilecek tek şey aslında devlet. İnsanlar tek başına bunu yapabilecek durumda değil çünkü devlet kolektif bir özne sermaye zaten çok büyük ancak devlet yapabilir ama devleti siz bu şekilde değersizleştirdiğiniz zaman yani devletin söylediklerine ya da yapabildiklerine inanmadığımız zaman sermayenin karşısında duracak hiçbir şey kalmıyor. Bu da tabii çok farklı bir dünya yaratıyor ve sermayenin karşısında hiçbir şeyin kalmaması şu anlama geliyor biraz önce söylediğim gibi tamamen piyasanın çalıştığı şekliyle çok daha güçlü olan insanlar çok daha fazla gelir elde etmeye başlıyorlar. Bu sermayesini geliştirmiş olan insanların dışında kalanlar ise çok daha değersiz oluyor. İş bulamıyorlar zaten küreselleşme de bu işin içine girdiği zaman küreselleşmeyle beraber bu insanlar başka ülkelerdeki çok daha az ücret alan insanlarla rekabet etmek mecburiyetinde kalıyorlar ve o rekabetin sonucunda da işlerini kaybediyorlar veyahut da çok daha düşük ücretlere razı olmak mecburiyetinde kalıyorlar. Bu çok yerde oldu; İngiltere'de oldu, Amerika'da da oldu, Avrupa'nın birçok yerinde de oldu. Tabii bazı yerlerde sosyal devlet diyebildiğimiz şeyler, sosyal devlet diye adlandırdığımız pratikler bir nebze korudular işçileri ama her yerde bunu yapamadılar. Tabii bunun gene neoliberalizmle ilişkili şöyle bir sonucu var. Neoliberalizmle ilişki olarak ta bu, bu insanların bu şekilde marjinalize edilmesi yani paryalaşması yahut da çok bilinen lafla prekaryalaşması yani sürekli bir işleri olmaması, sürekli bir ücret beklentilerinin olamaması. Bu ikili bir toplum yarattı birçok yerde. Türkiye'de belki biraz görmek mümkün bunu fakat bu ikili toplum yaratma olayı tamamen aslında bu neoliberal ideolojinin beklediği bir şeydi ve de olumladığı bir şeydi. Bu ikili toplum sonucunda da tabii (bu biraz hızlı atlamak mecburiyetindeyim), bu ikili toplum şöyle bir sonuç yarattı: ikili toplumu bir şekilde mobilize etmek, heyecanlandırmak çok kolay şu anlamda diyeceksiniz ki bakın bu ülke aslında sizin ülkeniz mesela nasıl Almanya'daki alternatif dutchnasyonel veyahut da Fransa'daki fronnasyonel türü partiler bu şekilde anlatıyorlar olayı. Aslında ülke sizin ülkeniz ama bakın oradaki elitler yanlış politikaları nedeniyle sizi bu duruma soktular. Yani popülizm zaten böyle bir olay, çok basit bir olay. Toplumunu ikiye ayırıyor; paryalar, mağdurlar ve sizler yani elitler. Elitlere karşı

olmamız lazım paryalar, mağdurlar aslında bu ülkenin esas sahipleridir şeklinde ve bunu söyledikleri zaman tabii elitlerin her türlü elite karşı bir tutum alıyorlar popülistler. Bunun içinde üniversite mezunları da var, devleti idare edenlerde var, teknokratlar da var, bilim insanları da var. Ve buradan tabii biraz önce bahsettiğimiz salgın ve iklim değişikliği olayına da geçmek çok kolay ama ben çok kısa keseceğim. Çünkü şöyle bir şey yani gerek neoliberallerin getirdiği böyle makro konseptlerden vazgeçelim yok böyle bir şey sadece bizim burada kişisel olarak yaptığımız maksimizasyon çerçevesinde oluşan bazı şeyler var gerek o tutum, gerekse popülistlerin bu elitler aslında size karşı, sizin durumunuzu onlar ortaya çıkardı. Bunlar elit olarak sizin paryalığınızı, sizin mağdurluğunuzu ortaya çıkardı dolayısıyla onlara karşı bir şey yapmamız gerekiyor, gereken tutumu düşünün. Bu ikisi tabii çakışıyor, bunlar çakıştığı zaman da devlete karşı muazzam bir güvensizlik, muazzam bir şüphe sadece devlete karşı değil bütün bu şimdiye kadar olan, şimdiye kadar gelmiş olan ve de bizi bu şekilde aşağıya çeken politikaların hepsine karşı. Bu politikalar içinde, iklim değişikliğine karşı veyahut da ısınmaya karşı yapılan tedbirlerde olabilir, küreselleşme de olabilir, her hangi bir bilimsel bir şey de olabilir, bunların hepsine karşı olarak bir tutum ortaya çıkıyor popülizmle beraber ve o tabii mesela şimdi şu anda gördüğümüz örneğin orman yangını oluyor bu yaz olduğu gibi. Hiç kimse orman yangınının direkt olarak küresel ısınmayla ilişkili olduğunu kabul etmeye çalışmıyor, kabul etmek istemiyorlar. Ya komplo olacak, yahut da bir sabotaj olacak, yahut da bir otel yapmak isteyen mal sahibi olacak vesaire. Aynı şey, aynı şey salgın için söz konusu. Yani, salgının zoonotik bir şekilde ortaya çıktığını öğrenmek, bunu kimse anlamak istemiyor. Buna karşı hakikaten bir şey olması bir önlem olması olabilecek aşı olayını reddedenler o kadar çokki biliyorsunuz ve niye reddettiklerini de pek bilmiyorlar fakat bu muhakkak ki elitlerin bir oyunudur diye düşünüyorlar ve de aşıda muhakkak elitlerin bir komplosudur bir şekilde. İşte bize yonga koyacaklardır, bizi bir şekilde kontrol etmeye çalışacaklardır vesaire şeklinde. Şimdi, bunu söylememin bütün nedeni, bunları anlatmak niye gerekli bence işte bu kızgınlık, güvensizlik, şüphecilik, mağduriyet vesaire. Bunlar tabii çok tehlikeli şeyler. Bu her zaman faşizme doğru evrilebilecek bir, bir düşünce şekli ve bunun karşısında aslında rasyonel karar verebilecek hiçbir merci kabul edilmiyorsa yani devlet bunu yapamaz, yapmasın çünkü devletin her yaptığı şey bize ters geliyor şeklinde bir tutum varsa zaten neoliberal düşünce bir ara postmodern diye bir laf vardı belki hatırlarsınız yani hiçbir şey öngörülemez bilime karşı, bilim ve modeller zaten çok çalışmayan şeylerdir, bunlara karşı hep güvensiziz, tarihin nereye götüreceğini bilme imkânı yoktur her aşamada hiç öngörülemeyen rastlantısal şeyler olabilir vesaire gibi. Bu tür bir yaklaşım hiç izin vermiyor aslında. Yani iklim değişikliğine karşı hem küresel düzeyde hem de çok rasyonel birtakım şeyler yapmak gerekirken bunların yapılmasını önceden zaten, önden itibaren reddeden bir tutumla karşı karşıya kalıyorsunuz. Aynı şey salgınlarla da çünkü bu salgın herhalde en son salgın değil. Bundan sonra bir tane daha olacak, bir tane daha olacak ve bunları önlemeye veyahut da bunlara karşı çıkılabilecek şekilde politika yapmaya izin veremiyor, izin vermiyor şu andaki atmosfer, şu andaki dünya yaklaşımı. Bütün bunlar bence çok bu neoliberal çağın kalıntıları. Yani son bir şey olarak şunu söylemek istiyorum. Şimdi bu salgın ilk başladığında birçok insan salgına karşı olan politikaları anlatarak bunların aslında neoliberal tutumun değişikliğine işaret ettiğini söylediler. Niye çünkü devlet bir şekilde diyordu ki tamam esnaf, işsiz kalan insanlar vesaire ben onları geçindirmek mecburiyetindeyim ve hakikatten devlet şu şekilde düşünürseniz devletin bundan başka hiç de gerçek ödevi de yok aslında. Yani devletin yapması gereken bu nüfusu korumak bir şekilde. Bunu yapmaya hazır gibi gözüküyordu bütün devletler Türkiye devleti de dahil olmak üzere. Aynı şekilde devlet bu küreselleşmenin getirdiği çok kırılğan tedarik zincirleri vesaire gibi şeyleri alt etmeye çalışan birtakım politikalar getirmeye çalışıyordu. Yani daha fazla kendi işimizi kendimiz yapabilelim, kendi işimizi kontrol edebilelim şeklinde. Ondandı gene yine birçok devlet birtakım şeyleri artık kendi ülkemizde yapalım, onları bir şekilde teşvikle yaptıralım maske olsun, aşı olsun, ilaçlar olsun vesaire gibi şeyler. Ve bunları düşününce aslında tam neoliberal

pratiklere aykırı şeyler bunlar. Yani hem sosyal politika olarak aykırı hem sanayi politikası olarak aykırı, hem sosyal harcamalar açısından aykırı vesaire. Bunları yaptığına göre devlet demek ki artık neoliberalizm bitiyor gibi bir düşünce tarzı ortaya çıktı. Ben o kadar umutlu değilim bu kadar hızlı bir şekilde neoliberalizm biter diye. Fakat şunu düşünüyorum yani çok daha fazla insan bu ortaya çıkmış olan kısıtların farkında olduğu zaman, ortaya çıkmış olan kısıtların ne kadar rasyonel düşünceyi ve daha hemen böyle kısa dönemde insanların çıkarlarıyla özdeşleşmemiş tür hareket tarzını daha fazla reddetmeye başladığı zaman daha fazla onun dışında düşünmeye başladığı zaman o zaman neoliberalizmin bitmesi söz konusudur. Yani bu bir politika işi değil, bir iktisat işi değil, bir düşünce tarzı... Welt haunt yani dünyaya nasıl bakıyorsunuz? Olayı. O yüzden başta şunu söyledim, yani bir tarihsel bir dünya tarihsel dönemi olarak 1980'den başlayıp 2020'lere gelen bu neoliberal olay aslında mecburen bence miladını doldurmuş olacak çünkü doldurmadıysa o zaman durumumuz felaket. Öğrencilere durumumuz felaket diye bitirmek istemiyorum tabii siz ne kadar bunun karşısına çıkabilecekseniz ne kadar toplumsal hareketlerin içinde bu bahsettiğim olayları eleştirebilecekseniz o kadar başarı şansımız olur. Çok teşekkür ederim.

Cengiz Çevik: Hocam, Prof. Dr. Çağlar Keyder Hocamıza "İlk Ders" için teşekkür ediyoruz. Hocam, isterseniz gitmeyin, sizi burada ağırlamaya devam edelim, müsaadenizle. Çünkü 2021-2022 Akademik "İlk Ders" hatırasını takdim etmek üzere, Sayın Mütevelli Heyeti Başkanımızı sahneye davet edeceğim. Kocaman alkışlarınızla buyursunlar, efendim. Mütevelli Heyeti Başkanımız Sayın Mehmet Serdar Sarıgül Prof. Dr. Sayın Çağlar Keyder Hocamıza "İlk Ders" hatırasını takdim ediyor. Kendilerine katılımları için bir kez daha teşekkür ediyoruz. Peki, son derece teşekkür ediyoruz hepimize, sağ olun. Efendim, kocaman alkışlarla uğurlayalım mı kendilerini. Evet, Değerli Konuklar, Açılış Töreni'mize katılımınız için bir kez daha teşekkür ediyoruz. Işık Ailemize, bu yıl katılan öğrencilerimize sağlıklı, mutlu ve başarılı bir üniversite yaşamı diliyoruz. Akademik Açılış Töreni'miz, Işık Üniversitesi meşalesinin yakılmasıyla sona erecektir. Bu çoşkulu ana tanıklık edebilmek adına sizleri bahçede bulunan meşale alanına davet ediyoruz. Katılımınız için bir kez daha teşekkürler, görüşmek üzere.

*** Video burada sona eriyor. ***